

Ukininkas

Prekė laikraščio:

Prusose ir i Austrija 3 ams.
i Amerika ir i kitas svetimas
zemes 5 ams.
i Rusija (kuvertuose) 5 rubl.

LIETUVOS

UKININKŲ LAIKRAŠTIS.

Prekė apgarsinimų:

Už eilutę smulkaus
rašto arba už jos vietą per
pusę puslapio 60 fenigų.

IŠEINA DU SYKIŲ PER MĖNESĮ SU MĖNESINIŲ PRIEDŲ.

Ar reikia mums gerintis gudų vyriausybei?

Kartais atsitinka išgirsti kalbančius, kad mums laikraščiuose neverta ešą užkabinėti gudų vyriausybei, nes tuom girdi tik įerziname gudų policiją, kuri labiau gauda mūsų laikraščius ir sunkiaus baidžia tuos, kuriuos pagauna platinant arba skaitant. Atpenė mums, sako, reikia gerintis vyriausybei, nieko pikto prieš ją nerašyti, nes tada greičiau gausime spaudą, o patolai drąsiau galėsime skaityti raštus išeinančius už-rubežyje.

Kad tokia nuomonė yra neteisinga, nėra ką daug kalbėti. Iki paskutiniai dešimčiai metų turbūt nė viena tauta nebuvo taip paklusni gudams kaip mes Lietuviai, nieks nenešė taip kantriai gudų jungą kaip mes jį nešėme. Prie lenkiškų maištų prigulėjo tik sulenkejusie bajorai, ne lietuviškai kalbanti, tikrieji-gi Lietuviai visiškai prie to neprisidėjo, kaip avys buvo paklusnus vyriausybei ir ką-gi užtai laimėjo? Laimėjo tai, kad apart kitokių baisių prispau-dimų, atėme mums spaudą, užgynė spausdinti lietuviškas knygas. Dėlko paklausite? Dėlto, kad Lietuviai per daug paklusnus buvo, dėlto kad taip vergiškai gudų klausė, užtai jiems pasirodė, kad reikia tik užginti mumis spaudą ir Lietuviai visiškai prapuls, pavirs į pravoslavus, da didesnius caro vergus. Su Lenkais taip ne-padarė dėlto, kad bijojo anų pasipriešinimų, kad jautė jų speką.

Štai ką laimėjome mes nuo gudų vyriausybės už savo paklusnybę.

Gal kas pasakys kad šendien gudų vyriausybė jau neužmirš mus, gal atsidėkavodama už paklusnybę atiduos mums lietuvišką spaudą ir padarys da dėl mūsų kitokių palengvinimus, gal duos mums didesnę laisvę. Ne! taip niekad da nebuvo, taip nebus nė dabartės! Netik Gudijoje bet jokioje viešpatystėje vyriausybė pati nedarė jokių palengvinimų dėl gyventojų,

niekur nedavė laisvės, pakol gyventojai pats to neišreikalavo. Tik ačiū savo reikalavimams išgavo nuo vyriausybės tai kuo šendien naudojasi. Jaigu taip buvo kitose šalyse, kur valdžią laikė apšviestni ir geresni žmonės, tai ko galime tikėtis mes nuo šendienykštės barbariškos gudų vyriausybės, ko galime laukti nuo mus valdonų. Prisižiūrėkime kokiose rankose yra valdžia šendienykštėje Gudijoje. Caras iš mažens ne-pratęs prie jokio darbo, nieko nenumanęs apie valstijos reikalus, pats nesirupina apie savo vieš-patystę, o viską pavedė savo tarnams ministere-riams. Tarpe tarnų caro, kaip prie mirusiojo Aleksandro III taip ir prie dabartinio daugiausia gali tuls Pobiedonoscevas, žmogus be jokios doros ir supratimo. Visas jo geismas pakreiptas ant to, idant išnaikinti visus tikėjimus apart pravoslavijos, idant neduoti gyventojams apsi-šviesti, nes tada ir jam ir jo draugams leng-viaus juos plėsti. Tą patį jaučia ir daro ir kiti gudų ministariai. Jų pėdomis eina žemesni gudų valdininkai, kuriems rupi ne gerovė gyven-tojų, bet pinigų prisiplėšimas. Ko galime tikėtis nuo tokių valdonų mes Lietuviai katalikai, trokštantieji laisvės ir apšvietimo. Kaip katalikai galime sulaukti tik naujų panašių kaip Kražiuose skerdynių nekaltų žmonių, kaipo jieskantieji laisvės ir apšvietimo galime laukti tik da didesnio prispaudimo, da didesnio persekiojimo lietuviškų raštų, pakolai mes paklusniai jų darbus kėsime. Ar-gi sava valia gali sugražinti mums spaudą šendienykščiai mūsų kankintojai. Ne! Jie gerai žino, kad raštai yra didžiausias šaltinis apšvietimo, jie žino kad pa-veldami mums apsišviesti jie pats sau duobę iškastu, nes apsišvietę mes jau nesiduotume taip save skriausti kaip šendien kad duodamės.

Meskime akia da kokia 10 metų atgal, kada mus lietuviški laikraščiai vos tik pradėjo išeiti, kada visiškai neužkabinėjo gudų vyriausybės, ar geresni buvo tada mūsų geradėjai. Ne! kankino taip kaip šendien kankina o savo

drąsime da taip toli nuėjo, kad driso pastatyti policiantus prie durų nekurių bažnyčių, idant atiminėtų nuo žmonių lietuviškas maldaknyges, vienintelias tada knygas tarp žmonių esančias. Šendien jau tokia drąsa jiems į galvą neateina, jau lietuviškų maldaknygių visai negaudo. Dėlko? Gal dėlto, kad mes paklusnesni šendien negu tada buvome. Ne! Tai dėlto kad šendien mes turime daugelį lietuviškų laikraščių, kurie drąsiai mums plėšimą vyriausybės parodo, kurie mokina mus vyriausybei priešintis; dėlto kad šendien didžiūma Lietuvių jau skaito laikraščius ir supranta savo reikalus; dėlto tai mūsų geradėjai nuolaidesni pasidarė, jau negaudo maldaknygių, nes visas savo pajėgas pakreipė ant gaudymo raštų, kurie jų biaučius pasielgimus aprašo.

Štai ką laimėjome jau drąsiai priešų pasielgimą aprašinėdami ir atvirai aiškindami nesuprantantiems mūsų padėjimą; juo toliaus juo drąsiau mes jiems prieš akis stosime, juo daugiau Lietuvių žinos savo reikalus, juo mūsų kankintojai nuolaidesni darysis ir ant galo atiduos mums lietuvišką spaudą.

Nenoriu būti pranašu, bet stačiai tvirtinu kad neužilgo, gudų vyriausybė atiduos mums lietuvišką spaudą; tik ne už mūsų paklusnybę, ne apie mūsų gerą rūpinimąsi. Ne! Ji papadarys tai tik mus bijodamasi; žinodama, kad mes ir be daleidinimo turime įkvalei visokių lietuviškų raštų, kuriuose aiškiai ir drąsiai jų biaučybės aprašo. Tai bus ir-gi mūsų laimėjimas už drąsų ir aiškią prieš vyriausybę kovą.

Kad tik mes vieni svetimtaliai būtume Gudijoje tad vyriausybė mūs nepaisytų, nežiūrėtų ant mūsų pakylimo. Bet kas pasirodė! Iš 110 milijonų gyventojų Gudijos tikrų Gudų (teip vadinamų velikorų) yra tik 50 milijonų, didesnę-gi pusę net 60 milijonų Gudijos gyventojų sudėda iš ne gudų: iš Lenkų, Lietuvių, Mažarusų, Latvių, Čerkesų, Armėnų ir kitų; prigtam da pats Gudai begalo žemai stovi apšvietime, yra dar beveik laukinei žmonys, kada visos kitos tautos augštai stovi šitame dalyke. Pakolaik da gudai turi viršų, da vyriausybė gudišką, da skriaudžia ji savuosius ir kitas tautas, kurios pavalei jau pradeda savo padėjimą suprasti ir be abejonės ateis laikas, kada susivienija visos numes nuo savęs gudų junga.

Tą gerai jaučia gudų vyriausybė, dėlto kaip galėdama neduoda žmonėms apsišviesti, kada nežiurint ant persekiojimo, kuri nors tauta labiaus apsišviečia ir drąsiai ima palengvinimų reikalauti, vyriausybė nuolaidesni pasidaro, nedrįsta begalinę kantrybę užgauti.

Pertai jai mes norime, kad geriaus mums būtų, turime stačiai teisybę rašyti, turime drąsiai priešų darbus ir savo padėjimą parodytie. Tegul

keli nukentės už tai, tegul vyriausybė ir baus juos, bet visiems bus kas sykis lengviaus ir geriaus gyventi, pakol visiška laisvė neprąšvis ir Lietuvoje.

Nukentėjusieji kovoje su kankintojais liks mūsų atmintyje, kaip didvyriai, kaip kankintiniai už tėvynės gerovę ir paragis mus drąsiai prie laisvės eiti drąsiai sau laimingesnio gyvenimo reikalauti.

N.

Apie pildymą įstatymų.

Jau kalbėjome apie tai, kad pagal teisybę įstatymai turi būti išduoti tik dėl naudos gyventojų; kalbėjome jau ir apie tai, kad pas mus ant nelaimės kuomet pusė įstatymų išduota gudų vyriausybės mums ant vargo ir prispaudimo; kalbėjome teipo-gi jau ir apie tai, kad kiekvienas gyventojas turi žinoti atsakančius jo padėjimui įstatymus ir sąžiniškai pildyti tuos, kurie naudingi gyventojams, o kaip galint priešintis ir kitus raginti prie pasipriešinimo tiems įstatymams, kurie išduoti dėl nuskriaudimo gyventojų. Čionai mes pakalbėsime apie tai, ar privalo pildyti įstatymus ir ar pildo juos mūsų gudiški valdininkai (činovnikai). Ar privalo pildyti įstatymus valdininkai (činovnikai) bus aišku kiekvienam, kada pasakysime, kad tos daugybės visokių valdininkų, kurių užlaikymas teip daug kaštuoja gyventojams, yra užlaikomos tik dėlto, idant jie dabotu, kad visi pildytų įstatymus, idant jie surastų prasikaltusius prieš įstatymus ir pabaustu anuos pagal įstatymus, žodžiu, valdininkai lygiai teip, kaip ir įstatymai pagal teisybę yra laikomi tik dėl naudos dėl gerovės ir labo gyventojų. Bet kaip tarpe įstatymų daugybė kenkia ir nuskriaudžia gyventojus teip ir daugybės valdininkų, kuriems gyventojai turi mokėti didėlias algas, netik nenaudingi bet, atpenč, jie gyvena dėlto, kad pragaišti gyventojams daryti. Prie netikusių pirmausia priguli visi tie, kurie pastatyti pildymui ir uždabojimui netikusių įstatymų. Teip štai žandarai ir paslapstinė policija, ima geras algas, o yra didžiausiais piktadėjais gyventojų, kurių pinigais jie minta. Visas jų užsiėmimas, tai šnipinėti, ar nekalba žmonės apie neteisingus valdžios pasielgimus; idant tuos vyrus, kurie geriausiai supranta ir kitiems papasakoja apie valdžios bjaurėnybes, suimti ir kaip baisiausius piktadėjus kalėjiman be sodo įmesti. Dėlei jų jau daug gerų žmonių kalėjimuose smertį gavo, daug da nukentės per juos, pakol gyventojai jiems ragus nenulaužys, pakol neišnaikins jų. Kiti valdininkai būtų naudingi gyventojams, jeigu jie pildytų savo pareigas, jeigu darytu tai, ką privalo daryti pagal įstatymus. Kalbu čion apie policiantus. Pagal teisybę jie yra dėlei tvarkos dabojimo, dėlei apsaugojimo gyventojų nuo vagių ir kitokių piktadarių. Bet ne tas

jiems rupi. Pas mus policijantai pirmučiausia yra žandarų pagalbininkais, jie šnipinėja apie gerus žmonės, jie gauda lietuviškas knygtutes. Valkiodamiesi po žmones jie jieško tik priekabių, idant kaip nors galėtų nuo gero žmogaus pinigų išplėsti, o tuom tarpu su vagimais išvien eina. Teip-pat ir daugelis kitų valdininkų, nors pastatyti jie yra naudingiems įstatymams pildyti, bet elgiasi jie teip kad rodotų tų įstatymų nė nėra parašytų, ir pertai jie kenkia gyventojams. Žodžiu, Maskolijoje gerai pildo tik blogus įstatymus, o gerus įstatymus, apginančius gyventojus, valdininkai nenori pildyti: apie tai pas juos yra patarlė kad „įstatymai tik kvailiams rašyti“ tai yra išmintingas valdininkas turi elgtis prieš įstymus, idant tik geriaus gyventojus plėsti galėtų. Tose šalise, kur yra parlamentas (seimas), valdininkai negali teip priešais įstatymus elgtis, nes svarbesniuose atsitikimuose gyventojai per savo pasiuntinį gali pakelti klausymą parlamente, ir ministeris, kuriam prasikaltęs valdininkas priklauso, turi prieš parlamentą teisintis; pertai ten ministeriai aštriai prižiūri, kad jam priklausančieji valdininkai pildytų įstatymus; užtai ir valdininkai jaučia kad jie tarnauja gyventojams ir rupinasi apie anų gerovę. Ne teip yra pas mus, mūs valdininkai elgiasi su mumis teip, buk ne jie yra laikomi ant naudos gyventojų, bet gyventojai sutverti, kad valdininkams algas mokėtų idant jie turėtų ką plėsti. Teip blogai yra šendien gyventojams Maskolijoje ir bus teip pakol gyventojai apsisivietę ir supratę savo reikalus, ne įves Maskolijoje parlamentą ir nepaims į savo rankas išdavimą įstatymų ir prižiūrėjimą valdininkų pasielgimo. Pakėlimas apšvietimo ir supratimas savo reikalų kas sykis vis augstyn eina, o tuom tarpu idant šendien gyvenimas mus nors kiek į žmogišką paniesėtų mes turime daboti, kad nors tie įstatymai, kurie šendien mus gerovę gina būtų valdininkų pildomi. Valsčiaus staršiną ar vaitą su raštininkais, kadan-gi jie nuo valsčiaus priguli valsčionys gali priversti valsčiaus reikalus daboti, o kitiems gudų valdininkams, kurie nuo mus nepriguli, pasipriešinimu turime nesiduoti savę skriausti. Cion trumpai papasakosime iš kokių valdininkų susideda vyriausybė arba valdžia Maskolijoje.

Maskolijoje vyriausią valdžią turi caras. Vyriausi jo pagalbininkai yra ministariai. Ministerių yra 7. Teip ministeris karės valdo kariūmenę ir užžiūri jos reikalus; ministeriui apšvietimo priklauso reikalai apšvietos kaip tai universitetai, gimnazijos pradinės ir kitokios mokyklos; ministeriui tiesos priklauso sudai; ministeriui vidaus pavestas prižiūrėjimas vidurinės tvarkos viešpatystėje; yra teipo-gi dar ir ministeris užrubežinių dalykų, ministeris cariško dvaro, tai bus

kaip ir koks vyriausias caro lekajus ir neseniai uždėtas ministeris žemdirbystės, kuris neva rupinasi apie pakėlimą žemdirbystės.

Kiekvienam ministeriui priklauso daugybė augštesnių iš žemesnių valdininkų, paminėsime trumpai tik valdininkus priklausančius ministeriui vidaus ir apšvietimo, kurie mums yra svarbiausi. Vyriausi pagalbininkai apšvietimo ministerio yra teip vadinami globėjai (maskoliškai „popečiteliai“ o lenkiškai „kuratoriai“). Lietuvoje yra 2 globėjai: Suvalku gubernija priguli prie Varšavos globėjo ano garsaus pravoslavijos apaštalo, gavusio aną metą per žandą — vardu Apuchtino, o Vilniaus ir Kauno gubernija priguli sėdinčiam Vilniuje Sergijevskiui, garsiam tuomi, kad moka svetimus pinigus į savo kišenių įsidėti o apie apšvietimą išmano tiek, kiek degloji apie pipirus. Globėjų pagalbininkais yra viršininkai direkėjū Suvalku gub. ir inspektoriai mokyklų Kauno ir ir Vilniaus gub. ir gimnazijų direktoriai. Direkėjū viršininkams ir inspektoriams mokyklų priklauso kaimo mokiniojai, o gimnazijų direktoriams gimnazijų mokiniojai. Vardus visų šitų valdininkų turi išmoki mūsų vaikai pastoję į mokyklas, kada da visiškai nė gudiškai nemoka. Paprastai pradeda nuo caro paskui eina carienė, paskui ipėdinis jų, ministeris, globėjas ir tt. ir tai ne vienus jų vardus ir pravarde bet da ir tėvo vardus ir titulus.*) Tai yra tikras galvos džiovinimas tais pusgalvais ministariais ir jų pagalbininkais.

Gerai da kad nereikia niekam mokintis vardų visų pagalbininkų vidaus ministerio, nes jų yra tikra baisybė. Vyriausi po ministeriui yra general-gubernatoriai (Orževskis Vilniaus general-gubernatorius), paskui eina gubernatoriai (Kaune sėdi Kligenbergis) paskui viršininkai pavieto (Suvalku gub.), spravninkai (Kauno ir Vilniaus gub.), po jų jau eina staršinos, šimtininkai (Suvalku gub. vaitai ir šaltyšiai.) Apart to da vidaus ministeriui priklauso policija tarpu kurių žemiausi yra uradninkai Kauno gub. ir žemskiai Suvalku gub. Žandarai ir paslaptoji policija teip-pat priklauso vidaus ministeriui. Vidaus ministeris kaipo vadovas žandarų turi tiesą da ir sudyti žmonis. Visame sviete nėra užvedimo panašaus šitam, visur tik sudas sudija prasikaltusius, o Maskolijoje vidaus ministeris pats sudija nusikaltusius prieš vyriausybę (teip vadinamus politiškus nusikaltėlius) kuriuos iššnipinėja žandarai ir paslėptoji policija. Baidami apie valdininkus, turime priminti, kad kuomet visi jie o ypačiai

*) Štai dėl paveiklo pradžia tos biaurios litanijos. Jevo imperatorskoje veličestvo, gosudar imperator Nikolai Nikolajeviči vtoroj. Jevo imperatorskoje veličestvo gosudarinia imperatcia Aleksandra Fiodorovna. Jevo imperatorskoje vysocestvo gosudar naslednik cearjevi Sergei Aleksandrovič. Jevo sijatelstvo ministrnarochnavo prosviesčenija . . .

Lietuvoje maskoliai tam tyčia paskirti, kad daugiausia rupintusi ne apie pildymą įstatymų tik apie Lietuvių sumaskolinimą. Tik staršinos vaitai, šimtininkai ir šaltyšiai kuriuos pats valsčionys išrenka yra katalikai-lietuviai. Kad vyresniejie valdininkai, vyriausybės skiriami, nepildo įstatymų, nesirupina apie mūsų labą, tai da nėra didelio dyvo, ant to jie gudai ir atsiųsti tyčia mus plėšti; bet kad mūs vaitai su šaltyšiais arba staršinos su šimtininkais anų pėdoms eina, kad ne apie valsčionių labą rupinasi tik apie tai kaip savo vyresniems įtikti, tai jau dyvnas ir didelis dyvas. Kas tam daugiausia kaltas? Kas, kad ne pats valsčionys, kad tokius mulkius išrenka, kad ne sveikas protas, bet degtinė da ligšiolai pas mus vaitus ir staršinas renka. Tada vaitai su šaltyšiais ir staršinos su šimtininkais bus geresni, kada valsčionys mokės juos pabausti.

Bet valsčionys gali netik vaitus ir staršinas, bet ir augštesnius valdininkus priversti pildyti įstatymus. Dėlto žinoma reikia, kad pats valsčionys žinotų įstatymus, tada apie kiekvieną neteisų pasielgimą valdininko galėtu paduoti skundą augštesniam. Tegul anot tos pasakos „varnas varnui akį neiškirs“ tegul augštesnis gudų valdininkas laikys pusę savo žemesniojo brolio, bet kada jis matys, kad valsčionys gerai supranta nedorą valdininko pasielgimą, kad tvirtai reikalauja pabaudo nusikaltusio, tada turės pabausti, turės reikalavimą išpildyti. Bet mūsų žmonės ant nelaimės da iki to nedaaugo, da nemoka jie išvien savo sumintų tiesų įieškoti, bet da kaip avinai nulenkę sprandus kantriai gudiškų valdininkų prispaudimus kenčia.

Ką čia kalbėti apie ką kita, jeigu mūs žmonės ligšiolai da nė syki atvirai ir drąsiai nepareikalavo nuo gudų vyriausybės sugražinimo spaudos, teip begėdiškai ir neteisingai nuo mūs išplėštos. Šendien mus žmonės jau gerai supranta kaip reikalinga butų mums spauda namieje, kaip skriaudžia mus gudai atėmę nuo mus fietuvišką spaudą, o ar susitarę kuopomis padavė nors vieną prašymą vyriausybei apie spaudos sugražinimą, ar ant susirinkimo valsčiaus nors syki padarė nusprendimą prašyti spaudos. Jug už padavimą prašymų jokios bėdos nebutų, o tuom tarpu gudų vyriausybė, matydama, kad mes tvirtai reikalaujame spaudos turėti, mūs reikalavimą išpildyti, o dabar, mums tylint, gudai mislina, kad mes jau baigiamo į gudus virsti.

J. L.

Kaip elgiasi mūsų staršinos, vaitai, šimtininkai ir šaltyšiai.

Jau buvo kalbėta apie tai, kad Lietuvoje visas augštesnes vietas užima gudai arba kaip paprastai sako Maskoliai. Mes Lietuviai galime gauti tik vietas žemiausias, kurias gudai dėl

mažos algos, nelabai nori užimti. Teip Lietuviai Suvalkų gubernijoje gali užimti vietas vaitų, valsčiaus raštininkų, kaimo mokytojų šaltyšių ir sudo lovininkų, Kauno ir Vilniaus gubernijose gali būti staršinomis, šimtininkais, dešėtininkais ir valsčiaus sudžiomis, mokytojai čion visi gudai. Visos čion paminėtos vietos yra žemiausios viešpatystėje, bet jeigu nors tas užimtu vyrai išmintingi, buklus, kuriems rūpėtu labas valsčiaus, daug gero galėtu mums padaryti. Bet ant nelaimės tas vietas paprastai užima žmogystos, kurios neturi, nė mažiausio supratimo apie valsčiaus reikalus, kurioms nerūpi mūsų gerovė. Tarpe mūs visados yra daugybė norinčių tas vietas užimti, bet nedaug suprantančių, kaip reikia elgtis tokias vietas užėmus. Jie žino tik, kad prieš rinkimus reikia pastatyti valsčionims alaus ir degtinės, nes be to neišrinks, o jau po išrinkimui, kaip liks vaitu ar staršina, turi būti gerai ir smagu gyventi. Tankiai tenka matyti, kaip geras ir išmintingas ukininkas, vos tik vaitu ar staršina palieka, tarytum koki sumišimą galvoje gauna, pasikelia į puikybę, susideda tik su ponpalaikiais, nori kad kiekvienas turintis reikalą valsčiuje vestu jį ant „koniko“. Žinoma, nėra ką tikėtis kad toki žmonės gerai vestu valsčiaus reikalus, negana to, paponavę kelis metus toki tankiausiai įlenda į skolas, o nekarta da už visokias šelmystes kalėjiman nutenka. Tokių atsitikimų begalo daug Suvalkų gubernijoje, teip daug, kad visi stebisi jeigu kas pabuęs vaitu tris metus į skolas nei puola.

Toki vaitai ir staršinos nežino savo pareigų, bijosi savo viršininkų ir spravninkų, akiai anų klauso ir noriai padeda aniems savo valsčių plėsti, o nekarta norėdami jiems įtikti be anų paraginimo pats dasileidžia biauurių papiktinančių pasielgimų. „Ukininko“ skaitytojai nesykį jau skaitė žinias apie papiktinančius pasielgimus mūsų vaitų ir staršinų; skaitė kaip vienur vaitas su valsčiaus raštininku norėdami įtikti viršininkui prikalbino valsčionis įtaisyti valsčiaus kanceliarijoje „ikoną“ su lempute degančia dieną ir naktį, ant atminties Maskoliu caro; kitur kaip vaitas ar staršina prikalbinėjo valsčionis dėti pinigus ant paminklų mūsų kankintojams, arba kalbino dėti ir pats dėjo pinigus ant pastatymo cerkvės, arba prikalbino vesti medėgą cerkvei statyti, kaip tai atsitiko Pumpėnų valsčiuje, Panevėžio pavieto, Kauno gubernijoje. Tokių ir tam panašių negerų pasielgimų mūsų vaitų ir staršinų yra daugybės, o apie gerus ant nelaimės visiškai negirdėti.

Šaltyšiai ir šimtininkai tiek pikto nedaro, nes negali daryti užimdami teip žemas tarnystes, užtai negirdėti, kad jie ką nors ir gero darytu, gero jie vis-gi galėtu padaryti. Teip pas mus Suvalkų gubernijoje gudai labai suskato

gaudyti lietuviškas knygas ir laikraščius, pas nekuriuos ukininkus darė krata prokuratorius su žandarais, o pas didžiūną vieni policijantai. Policijantai neturi valios daryti krata be vaito ir kaimo šaltyšiaus, tai-gi vaitas, o ypačiai kaimo šaltyšius, kada policijantai ateina vestis jį į kaimą krata daryti, galėtu tyčia juos ilgai užtrukti o į kaimą tuom tarpu duoti žinią, kad kas ką turi prašalintu. Bet ligšiolai da kiek girdėti nė vienas šaltyšius arba vaitas žinios savo kaimynams nedavė, o elgiasi neblogiaus už gudų policijantus.

Kas-gi tam visam kaltas? Žinoma kaltas vaitas ar staršina jeigu negerai valščiaus reikalus doboja, kalti šimtininkai ir šaltyšiai, bet daug kalti ir pats valščionys, kad tokius mulkius išrenka, kad duodasi tankiai degtine savę perpirti, kad neišmeta tokių netikusių valdininkų, bet didžiū didžiausias kaltininkas tai tamsumas mūsų žmonių, užtai tie, kurie platina tarp žmonių lietuviškas knygas ir laikraščius atlieka šventą darbą ir užsipelno sau garbę ir dėkingumą.

J. L.

Apie knygas. *Matulaitis S.*

Lietuvos kanklės. Šitoje knygutėje išleistoje Tilžės knyginko Kalvaičio, atspausdinta daugybė eilių, kurios buvo jau atspausintos „Aušroje“ ir kituose lietuviškuose laikraščiuose. Reikia pripažinti, kad išleista toji knygutė gražiai, eilės parinktos geros, tokios, iš kurių skaitytojas be abejonės pasigėrės. Vis tai yra eilės raginančios mylėti tėvynę, savo kalbą, neapsileisti mūsų skriaudikams ir kiek galint dirbti, kelti iš tamsybės ir nupuolimo mūsų tėvynę ir jos žmones. Minėtoje knygutėje patilpo 72 eilės, sėjančios minėtas augštas ir naudingas mintis, pertai tie, kurie mėgsta ir moka skaityti eilėms rašytus darbus, drąsiai gali ją pirkti, nesigailės išduoto pinigų.

Terp skausmų į garbę. Tai yra kaip ir kokia apysaka eilėms rašyta. (Tokia eilėms rašyta apysaka, poema, vadinasi.) Apie ją mes neturime ką kalbėti, pasakysime tik tiek, kad „Varpe“ parodyta, kad ji yra netikusiai parašyta, o svarbiausia tai kad ji rašyta ne prastiems žmonėms, pertai Uk—ko skaitytojams nevelijame ją pirkti, nes jos nesupras ir turės gailėtis pinigų, išleistų ant jos nupirkimo.

Dainų skrynelė. Šitoje knygutėje teipo-gi surinktos eilės, rašytos p. Jakšto: bet reikia pripažinti kad eilės tos nekam tikusias, rašytos matyt kokio pusdavatkio, nes ant kiekvieno žingsnio mini šventuosius, Dievą ir velnią. Niekas nesakėčiau, kad tai būtų eilės drasiškos, bet kur tau, eilės tos kuone visos svietiškos tiktai šventųjų ir velnių prikašiotos. Pertai tie, kurie nori pasiskaityti dvasiškas eiles tegul ima kantičkas, o kurie mėgsta eiles svietiškas

tegul skaito „Lietuvos kanklės“ o tą „dainų skrynelę“ nerodyju pirkti.

Bendraitis.

Ar yra liga kaltunas? *LS.*

Pas mus neretai galima pamatyti, ypačiai tarpe moterų tokias, kurios laiko suvėlusios mažesnius ar didesnius plaukų pluoštus, kuriuos *kaltunu* vadina. Žinoma, tų suvėltų plaukų nė išukuoti nė išplauti negali, pertai tuose kaltunuose visados apščiai yra tų baurių vabalėlių, kurie žmogaus plaukuose veisiasi. Jeigu užklaustum juos, kam jie laiko tuos kaltunus, kam bereikalo leidžia veistis plaukuose toms baurybėms, tai jie ims pasakoti, kad pirm to vieniems akis skaudėjo, kitiems kaulus gelė, kitiems ką kitą skaudėjo, buk tas viskas apsislojo kaip tik jie kaltunui susivelti leido. Pirm to, girdi, kaltunas vaikščiojęs po kaulus, puldaves į akis ar į vidurius, o dabar susimetė į plaukus.

Kas-gi yra tasai kaltunas, kuris vaikščioja tai po kaulus, tai po vidurius, tai vėl į akis ar plaukus susimeta? Doktorai jau seniai pripažino, kad nėra ligos kaltuno, kad yra tai tik išmislas žmonių nieko apie ligas nenumanėčių. Ir teisybė, man teko jau apžiūrėti daugybę ligonių suvėltus kaltunus turinčių. Ir kas-gi pasirodė! Pasirodė, kad vieni iš jų turi išisenėjusias akių ligas, pertai jie leido kaltunui susivelti, tikėdamiesi, kad kaltunas išeis iš akių į plaukus; kiti vėl serga išisenėjusiomis arba ir visai neišgydomoms ligoms vidurių ar plaučių: ir šitie laiko suvėltą kaltuną, dėlto įdant kaltunas į plaukus perėjęs liautusi vidurius eues. Žodžiu, visi tie, kurie turi suvėltus kaltunus teisingai yra ligonijai, bet serga jie ne kokių ten kaltunu tik kitoms kokioms ligoms, o kaltunas yra tai tik teip susivėlę plaukai, ant kurių nišmanėliai kaipo ant ligos žiuri. Žinoma, suvelti kaltuną, o ypačiai da turintiems ilgus plaukus, dalykas didėi lengvas; kuosveikiausias žmogus tegul tik keliolika dienų nešukuoja plaukus tai ir turės suvėltą kaltuną. Tiesa, vieni tvirtina, kad jie šukavo plaukus kasdien, bet kaip tik atėjo girdi laikas tai kaltunas ėmė ir susivėlė; kiti vėl sako, kad kaltunui susivėlus jiems daug lengviaus pasidarė. Arba vėl neviens gina, kad ar jam ar jo kokiame pažįstamam, vos tik jis kaltuną nukirpo, ėmė akis ar vidurius labai sopėti, kaltunas, girdi, vėl į akis ar vidurius metėsi. Kuoni-gi ta viską galima išaiškinti. Tiems, kurie gina, kad kaltunas ėmė ir susivėlė nors jie ir šukavo plaukus, reikia teip tikėti, kaip tiems, kurie tvirtina, kad velnią pats savo akimis matęs. O ką nekuriems rodosi, kad susivėlus kaltunui lengviaus pasidarė arba kad kaltuną nukirpus anšai į akis ar vidurius susimetė, tai lengvai galima išaiškinti. Mat, kaip jau sakėme visi laikantieje suvėltą kaltuną serga kokioms nors išisenėjusioms ligoms, o

tokios senos ligos, kaip kiekvienam žinoma tankiai mainosi; kartais jos teip apsistoja, kad žmogus kuomet visiškai sveiku jaučiasi, o kartais nuo kokios nors priežasties vėl pakyla ir nekartą žmogus nuo to net ir į grabą įeina. Teip štai sergantis sena akių liga paprastose sąlygose gerai savę jaučia ir mato pusėtinai ir skaudėti neskauda, bet tegul tik pabus ilgai ar dumuose, ar dulkėse arba vėjas gerai akis perpus, liga tuojaus pasididins, akis gali apvilkti, imti labai sopėti. Teip ir su vidurių ligoms, kurios ar nuo persalimo ar nuo nesveiko valgio sukyta. Kas-gi iš to išeina? Štai kas! Jeigu toks ligonis pataiko užleisti kaltuną, kada liga ima mažintis, tad jis ima tikėti; kad tai dėlto geriaus jam pasidarė, kad jis kaltuną užleido ir visiems apie tai pasakoja. Jeigu-gi kartais po nukirpimui kaltuno, dėlėi kokių nors priežasčių liga jo pasikelia, tad jis tiki, kad tai kaltunas iš plaukų išvartas kitur susimetė ir ligą pakėlė; teip ir pakyla nuomonės, kad kaltuną negali kirpti, nes ar į akis ar į vidurius susimes, bet tai vis yra neteisybė, tai tik pramanymas tamsių nišmanėlių. Kad tai teisybė matyt da ir iš to, kad kaltunas yra tik ten kur žmonės tamsus, o nera jo tarpe apšviestiesniųjų. Teip miesto gyventojai juokiasi jeigu jiems kas apie kaltuną užsimena, jie netiki tam ir nėra pas juos nė vieno kaltunuoto. Tą patį galima pasakyti ir apie kaimų gyventojus. Kur tik jie apšviestiesni ten nėra kaltuno, o kur žymėrai tamsus ten ir kaltunas viešpatuoja pasirodo. pažinstu visą Suvalkų rusų rubežiaus, kur Pasirodo kad ukrainešius ir šėip lietuviškas žmonės, štai yra daug apšviestiesni kaltuno, visiškai nėra, o juo toliaus nuo rubežiaus juo tankiaus pasitaiko nešiojantieji kaltuną. ant galo kokia 10 mylių nuo rubežiaus, kur žmonės dar visiškai tamsus, baisybę kaltunuotų galima sutikti. Ar tai ne aiškus darodymas, kad kaltunas yra liga tamsybės ir neapšvietimo. Pertai išmintingam žmogui nereikia klausyti pasakų mūsų bobučių, nereikia nieka! kaltuną suvėlus nešioti, nes nuo ligos tai negelbsti o plaukuose nuo to daug galvos vabalų prisiveisia, o tie kurie jau turi užleidę kaltuną išmintingai padarys jei kuonuogreičiausiai jį išnaikins. Bet kaip kaltuną išnaikinti? Geriausia ir lengviausia yra nukirpti ir numentti. Tiems-gi, kurie gailisi plaukus kirpti, kaip štai moterims geriausia pasirupinti juos išpainioti, iššukuoti. Dėlto kokia parą ar ilgiaus reikia laikyti kaltuną gerai alyva suvylgintą, paskui palengva retomis šukomis po truputi šukuoti ir nevienai tokiu būdu pasiseks išpainioti kaltuną.

Tiems, kurie bijosis kirpti kaltuną paduosiu rodą kaip bent utėlės iš jo išnaikinti. Prisiveisus kaltune utėlėms reikia gerai suvylginti jį kero-

sinu (gazu, žibalu) ir aprišus skaduru palaikyti keletą adynų, paskui galima numazgoti ir biauzybės be abejonės išdvės visos. Tokiu pat būdu galima išnaikinti jas ir iš vaikų galvos. Tik suvilgius plaukus kerosinu, reikia ugnies labai dabotis, kad kartais kerosinas neužsidegtu, nes tada sunkiai nudegintume galvą iš ko gali kartais ir smertis buti; arba geriaus šiteip daryti: imti gyvojo sidabro (už 10 kap.) idėti į tirštąjį terputiną (už 1 kap.) ir jame numarinus gyvąjį sidabrą sumaišyti su lydytais kiaulės taukais ir tepti tas vietas kur utėlės laikosi. Po išsitepimo praleidus 24 valandas reikia gerai muiluotu vandeniu čystai išmazgoti. *Bendraitis.*

Iš Lietuvos.

✓ **Iš Pustelninkų valsčiaus.** (Naumiesčio pav.) Valsčiaus susirinkimas atsiliko paprastu būdu; nors ne pranašo buvo rašyta 14 num. „Ukin.“, bet ta pranašystė išsipildė. Žmonės reikalavo, kad įsakymai valsčiaus būtų rašyti lietuviškai ir kad valdžia sugražintu mums spandą, bet ponas vaitas neįrašė to reikalavimo į protokolą: jis teisinosi tuom, kad „pirma turis patirti ar tai bus galima ar ne“. Teip kalbėjo, o kitaip mislyjo ir nė kokio atsakymo valsčiui nedavė; teip-gi ir ukininkai ne atminė vaitui apie jo prižadėjimą. Tokiu būdu mūs vaitas pasiliko „aukiam“, akise daugelio lietuvių, tai galima tikėtis kad n. ilgiausiai vaitas galės ponauti. Dėlto jeigu p. vaitas nori but vaitu ir vest valsčiaus veikalus, tai turi ir pildyt savo priderystę kaipo akaras lietuvis ir katalikas, turi užstot savo brolius kiek galima prieš valdžią o ne išduot į jos nagus. Už tai pasitikiu kad p. vaitas išpildys ką prižadėjo ir pasitaisys.

Už vis svarbiausiu daigtu ant šio susirinkimo buvo kalbos apie naujos mados šlajas. Vaitas stačiai pasakė, kad policija skaldženti senoviškas šlajas. Nežiurint ant vaito įuginimo visi vienu balsu pasakė kad nenori naujų „madų“, kad naujos „mados“ šlajos esančios mums nenaudingos, nėra žiemą stovi labai mažai sniego ir tankiai ne buva suvis šlajų kelio, be to dar kiekvienas atsiminė apie kaštą, kuris ypač šymet po javų neužderėjimui perdaug apsunkintu žmones, apie tai parašė vaitas ant protokolo. Kas bus atėjus žiemai to nežinome.

✓ **Iš Slabadų** (Naum. pav.) Slabaduos yra koplyčia ir gražios kapinės, su dideliais medžiais. Laikui bėgant, koplyčia apdrisko, tvoros visai sugriuvo. Klebonas paliepė ukininkams kurie prie tos koplyčios priguli, parduoti per licitaciją medžius nuo kapinių, o už surinktus pinigus pataisyti koplyčią ir naujai apverti kapines. Kun. D-s per licitaciją surinko 185 rub. Už tuos pini-

gus buvo aptaisyta koplyčia, o kapinės liko ne apvertos, o vienam darbininkui, kurį kun. D. suderėjo, da ir šendien ne mokėta už darbą. Kad jas apverti reiktu kelių šimtų rublių o sudėti tiek pinigų būtų per sunku keliems kaimams, bet vis-gi kapinės būtų aptvertos, jeigu tik būtų valia laidoti numirėlius, o kad uždrausta laidoti, dėlto kiekvienas pasako, kad tvoros kapinėms nereikia. Sako, kad labai ne dailu, kad teip apleistos kapinės ir bažnyčia; tai kiekvienas supranta; juo skauda širdį tiems kurių palaidoti ten tėvai, broliai, sesers, kitiems pamačius gal ir ašaros byra. Pažiūrėkim ant mus krašto vokiečių jų yra maža dalelė, o kiek yra kapinių?! Ir visos apvertos! Dėlko? Dėlto, kad jie ant savo kapinių laidoja ir jiems valia, o mums ne. Tai kam kaltinti Slabadų žmones kad jie neapvertė: jūg jie naudojasi iš parapijos kapinių. Dėlto jeigu parapijai negražu yra laikyti senas kapines apleistomis, tai parapija tur sudėt ant apvėrimo tų kapinių pinigų. Keliems kaimams yra tai perskaudu. Ir jeigu ne pasirūpins visa parapija apie Slabadų kapines tai galima tikėtis, kad jos ant visada pasiliks ne apvertos.

Panenupis.

Iš Pilviškių, (Senapilės pavieta.) 20 dieną Spalio mėnesio 4 bernukai, viduryj dienos pastoją kelią teip sumušė ukininką Adomaitį grįžtantį iš atlaidų Bagotšilio koplyčėlėje, kad vargšas ant rytojaus numirė. Visus kaltininkus tuojaus suėmė ir apkaltus į Senapilę nuvarė. Du iš jų dagi giminės užmuštojo (jis jiems tetėnas) o kiti du pirm kelių metų tarnavo pas velionį. Sumuštas velionis nežmoniškai: tikra priežastis užmušimo da nežinoma. Jau tie berniukai nuo kelių metų buvo žinomi aplinkiniams kaip „peštukai“. Dabar patupės už savo tokius darbus.

Pilviškių žydelei, kaip turbūt ir visur kitur nuo tulo laiko pradėjo nepriimti senų varinių kapeikų ir dešimtukų. Kasose, pačiuose ir kitose urėdiškose vietose jas ir dabar priima kaip ir pirmiausias. Matyt tai tik žydų išmislas teip kaip pirmiaus su sidabriniais rubleis darė. Paleidę paskalas, kad senų niekur nepriima pats pirkto juos pigiai nuo žmonių, o nuėję į kasą gaudavo tiek kiek jie verti, ir turėjo iš to visai gerą pelną. Teip daro šendien ir su variniais. Pertai kas turi senus rublius sidabrinus arba varinius kokius pinigus tegul neatiduoda pigiaus žydams, o neša juos išmainyti į kasą: čion už rublį gaus rublį, už dešimtuką-dešimtuką, žodžiu apmains be nuopoliu.

Žasliai (Trakų pav. Vilniaus gub.) Žasliaus yra gyventojų arti 10000, o tik vienas kunigas ir tas tyk paviršuiinei tepildo savo priderystę: jam nerupi kame koks ligonis, bet jam rupi tik kame koks dvarelis, nes reikia važinėti su vizitoms:

kartais atvažiuoja žmogelis vežti pas lygonį, bet kur tau važiuos — pirma reikia važiuoti pas turtingą arba pas koki bajorą su vizita, o tas prastas žmogelis laukia iki išauštant, o kartais subartas važiuoja sau namon: naktį suvis ne važiuoja nes yra įsakęs, kad naktį nevažiuotu jo vežt. Žmonelės rašė a. a. vyskupui Audževyčiui ir gubernatoriui, bet vis veltu, nes nuo pradžios buvo vis 2 kunigu. Kada parėjo užklauskimas ar gali apsieiti viens, ar reikalingas yra kits kunigas, mūs kunigas atsakė, kad niekam nereikia, kad gal jis vienas apsieiti, tai mat kas per godulystė mūs prabaščiaus! viską nor supilti į savo kišenių. Bažnyčioj čia gieda visas giesmes lenkiškai, tiktai pamoksus sako vieną nedėlę lenkiškai o antrą lietuviškai. Lietuviški pamokslai pasiliko nuo kunigo A. Burbos, kuris buvo norėjęs viską įvesti lietuviškai. Kun. Burba padarė mus parapijai daug gero, čia jau trečia dalis žmonių skaito „Šaltinius“ ir „Šaltinėlius“ o lenkiškos maldaknygės liko tik seniams, šlėktelėms ir miesčionims. *Keleivis.*

Iš Suvalkų gubernijos. Jau trečias metas slenka, kaip garbingas kunigėlis A. jaunuomenės numylėtinis iškeliauo iš Veiverių seminarijos už tai jogei valdžia norėjo jam uždrausti išguldinėti tikėjimo dalykus lietuviškai, o ant jo vietos išiskverbė smarkus demoralizatorius jaunuomenės Valavičia*) (Valaitis). Lietuviška pravarde nuvertas vadintis už biauų pasielgimą dėlto ir pats savę persikrikštijo į jautį (Valjautis). Jis atėjęs į Veiverius pradėjo drąsai demoralizuoti jaunuomenę kaip savo pasielgimais (nepaduosiu faktų, nes per biauus) ^{taip} ir mokindamas maskolišką poterių. Inspektoriaus bijodamas, kad mokintiniai po tokiai staigiai permainai nepakeltų maištą, vis-gi liepė aiškinti tikėjimo dalykus lietuviškai. Pildydamas paliepiną inspektoriaus, per ištisus metus ir aiškindamas tikėjimo dalykus kunigėlis seminarijoj ištare lietuviškai kelis žodžius, bet štai kokius: „pablaženija, nevėdženčnas, viečnastis, blagaslovenstva, smertelnas, loskų, nikčėmnas, pratočijimas, macenus“ ir tam panašius.

Už tai gudams jis labai patiko. Štai kaip apie jį gūdai atsišaukdavo: vieną kartą važiuojant geležinkelio draugia su mokinioju gūdu iš Veiverių, aš gerai žinodamas Valavičią, užklauskiau: „Na, koki dabar kunigą turite?“ — Otični (labai geras) atsakė: „o iš kurios pusės“ vėl paklauskiau. — „Iš visų, tarė maskoliškai, iš visų.“ Ar žinot! nerasiit visoje Gudijojej tokio gūdo kuris geriau už jį keiktu, nerasiite Lenkijojej tokio lenko, kuris teip smagei pasakotu apie davatkas ir šep merginų pasielgimus, o geria tai nė joks popas neištengs. Lošt ir kortas ir

*) Tėviskė jo yra Raugaļuos, Naumiescio pav. Tėvą jo žmonės vadina Valaičiu ir Kailium (pramanyta).

gert tris paros — tai jam kaip viena valanda. Nė jam reikia, kaip kitiems tų mišiu, nė tų poterių . . . sakau auksinis žmogus. Tai mat už ką giria!

Vieną kartą kunigėlis gerdamas su gudu mokintojum (Kolokoln) losė per visą naktį kortomis ir ant galo susipyko. Lošimas pasibaigė tuom, kad gudas atskaldė jagamaščiui antausius, ir išbarė jį paskutineis žodžiais. Ermyderis buvo perdidelis. Veiverių seminarijos valdžia dažinojus apie tai atstatė kunigėlį nuo vietos ir tokiu būdu išgelbėjo musų jaunomėnę nuo demoralizatoriaus ir gudu apaštalo. Ir gerai jam teip, nenorėjo klausyti inteligentų lietuvių, kunigų, klierikų, ir kitų kurie meldė jį žodžiu ir per laiškus, kad tik neapsiimtų mokinti gudiškus poterius. Dėlei 600 r. metinės algos ir dar tikėdamasis gauti nuo gudu auksinį kryžių už savo pastelgimus, ne tik neklaušė gerų rodų, bet dar rodė seminarijos vyriausybei laiškus perspėjančius jį ir pasakojo kas juos rašė.

Ak teisybė pasakius, tas Kolokolas neblogai padarė, kad išvijo iš Veiverių toki nenaudingą paukštį, nebereikalo jis tapo perkeltas į Suvalkus ant geresnės vietos. Gaila tik kad jį nukėlė į Suvalkus o ne į Senapilę, gal ir čion jis teipogi būtų „pridėjęs ranką“ prie išmetimo šančio ten žinomo nenaudėlio kun. Miknevyčiaus, kurį labai teisingai visi popu vadina. Šymet tas poppalaikis prie savo „gerų darbų“ da vieną pridėjo, įvedė tai, kad interpete, kaip pabrėžė katalikai mokintėjais, o ryta ir vakarą balsiai gūdžiai „Otče naš“ kalbėti. X.

Begėdiškas reikalavimas.

„Lietuva“ Nr. 48 teip rašo:

Apskritis inspektorius mokyklų, šanėčių prie ministerijos apšvietimo Maskolijoje, atvežė popierą pas Kauno vyskupą ir pats asabiškai, begėdiškai reikalavo, kad vyskupas prisakytų kunigams, idant kunigai iš sakyklos užgintų žmonėms gabentie iš Prusų lietuviškas knygas, laikraščius ir kalendorius. Teipogi reikalavo nuo vyskupo, idant prisakytų kunigams, idant kunigai, iš sakyklos užgintu skaitytie lietuviškos knygas ir laikraščius. Prisakymas tas teip skamba: „Jūs, kaippo vyriausis, ir turintis didžiausia įtekme ant kunigų, šanėčių po jusų valdžia ir ant visų katalikų, privalote, prisakyti visiems kunigams, idant iš sakyklos užgintų pirktie ir skaitytie lietuviškas knygas, kalendorius ir laikraščius. Jus žinote, kad tokiu būdu platina revoliucioniškus supratimus, blėdingus dėl viešpatystės ir dėl pačių skaitytojų.“ Paskui minėtas inspek-

torius atminė vyskupui apie įtarpą nekurių knygų ir laikraščių, kaipo ant patvirtinimo, kad jo reikalavimai yra teisingi. Kas žin ką dar prasimanys gudi?

Gromatnyčia.

p. Knapčui Liškoci. Tanstos laiską apturėjome, malonų būtų tankians tokių laiskų sulaukti. Viska sunaudosime Uk — e.

Išėjo iš spaudos

Lietuvos Kanklės

išleistos V. Kalvaičio Tilžėje 1895, didume 16inio, pusl. 104, preke 15 kap. *Turiny:* eilės p. Girėno ir kitų.

Hermann Koelling,

pardavimo vieta Tilžėje, Prusuose, Palociaus-maluno ulyčioje, prie druskos magazyno.

Dirbtuvė ir pardavimas

ukiškų mašinų ir padarynių.

Pašaro reikmenų, įtresimo priprovų ir visokių mašinų dalių.

Mašinų dirbimas kaipo ir pataisymas.

Ypačiai tikrai pieningėios įtaisymų kaipo ir laukų apdžiovinimą bei vandens pravedimus.

Vienatinis vietininkas nuo geriausių

Alfa-Separator

(atskirti grietinėi nuo pieno)

rankomis ir mašinomis sukamų kaipo *Bergedorfo geležies dirbtuvės; Kalimo mašinų; Kirtimo javų mašinų, geležinių žagrų, ir kitokių ukiškų reikalingų dalykų ir tt.*

Pinigus ir laiškus į Ukininko (ir Varpo) redakciją siunčiant, reikia šitoksai adresas padėti:

Herrn Dr. Bruazis, Tilsit (Ostpreussen).

Turiny.

Ar reikia mums gerintis gudu vyriausybei? N. — Apie pildymą įstatymų. J. L. — Kaip elgiasi musų staršnos, vaitai, šimtininkai ir saltysiai. J. L. — Apie knygas. *Bendraitis.* — Ar yra liga kaltunas? *Bendraitis.* — Iš Lietuvos: Iš Pustelninkų valsčiaus. — Iš Slabadų. P. *Panemupis.* — Iš Pilviškių. P. — Zaslai. *Keleivis.* — Iš Suvalkų gubern. X. — Begėdiškas reikalavimas. — Gromatnyčia. — Apgarsinimai.

NN. 19 ir 20 „Ukininko“ priedas:

Aliutė duktė kunigaikščio Kerniaus.